

De staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Overwegende dat in verband met het invoeren van de arbeidsduurverkorting voor leerling-verpleegkundigen tot gemiddeld 36 uur per week, de structuur van de opleiding tot Z-verpleegkundige ingrijpend veranderd wordt;

Dat het daarom gewenst is een nieuwe opleidingsregeling vast te stellen;

Gelet op de artikelen 3, 4 en 6 van de Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige (*Stb.* 1921, 702);

Besluit:

HOOFDSTUK I

Algemeen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a.* de minister: de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur;
- b.* de hoofdinspecteur: de geneeskundige hoofdinspecteur voor de geestelijke volksgezondheid;
- c.* de gecommiteerde: de door de minister op voordracht van de hoofdinspecteur benoemde deskundige;
- d.* de instelling: een inrichting waar geestelijk gehandicapten duurzaam zijn opgenomen.

HOOFDSTUK II

Erkenningen

Artikel 2

1. Tot het geven van de opleiding ter verkrijging van het diploma Z-verpleegkundige kan de minister, gezien het advies van de hoofdinspecteur, aan een instelling een erkenning verlenen.
2. De erkenning kan slechts betreffen een instelling die op grond van artikel 7 van de Krankzinnigenwet (*Stb.* 1884, 96) is goedgekeurd als gesticht, inrichting of afdeling alsmede erkend of voorlopig erkend is krachtens de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (*Stb.* 1967, 655).
3. In de instelling dient gelegenheid te zijn voor de verpleging van een voldoende verscheidenheid van bewoners en dienen voldoende therapeutische mogelijkheden aanwezig te zijn.
4. Het aantal leerlingen in dienstverband moet in een evenwichtige verhouding staan tot het aantal verpleegkundigen in dienstverband, zowel binnen de instelling als geheel, als ook binnen de afzonderlijke leefgroepen.
5. Bij de erkenning wordt, gelet op de bouw en de ruimtelijke outillage van de instelling, alsmede op de aanwezige leermiddelen, beoordeeld of deze geschikt is voor het geven van de theoretische en praktische opleiding tot het diploma Z-verpleegkundige.
6. De erkenning wordt uitsluitend verleend ten behoeve van instellingen die geen winst beogen.
7. Binnen de dagelijkse leiding van de instelling is de verpleegkundige discipline vertegenwoordigd.
8. Aan de erkenning kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 3

1. De erkenning, bedoeld in artikel 2, eerste lid, kan worden verleend aan meer instellingen tezamen, welke ten aanzien van de opleiding tot het diploma Z-verpleegkundige een samenwerkingsverband hebben aangegaan.
2. Het in artikel 2, tweede tot en met achtste lid, bepaalde is van overeenkomstige toepassing; bij de erkenning kunnen ten aanzien van het samenwerkingsverband voorwaarden worden gesteld.

Artikel 4

In het belang van de opleiding kan een onderdeel hiervan in een andere instelling plaatsvinden. Hiervoor is de goedkeuring van de hoofdinspecteur vereist, die aan deze goedkeuring voorwaarden kan stellen.

Artikel 5

Een erkenning, bedoeld in de artikelen 2 en 3, kan tevens worden verleend in het geval dat de betrokken instelling of instellingen de opleiding tot het diploma Z-verpleegkundige geeft of geven in samenwerking met een centraal opleidingsinstituut voor verpleegkundige of verzorgende beroepen, met dien verstande dat de rechtsvorm en de statuten van de instelling die het centraal opleidingsinstituut exploiteert, en de overeenkomst tot samenwerking betreffende de opleiding door de minister moeten zijn goedgekeurd.

Artikel 6

1. Aan een erkenning worden in elk geval de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. Aangesteld moet zijn een hoofd van de opleiding, welke is belast met de dagelijkse leiding van de opleiding. Deze dient:
 - in het bezit te zijn van een diploma Z-, MBO- of HBO-verpleegkundige, en bovendien:
 - een diploma van één der hogere opleidingen voor verpleegkundigen behaald voor 1 september 1984, dan wel:
 - een diploma van één der opleidingen voor docenten ten behoeve van instellingen voor gezondheidszorg of van de acte lerarenopleiding verpleegkunde 2e graad, dan wel:
 - van de acte MO pedagogiek met afstudeerrichting onderwijskunde of gezondheidszorg, hetzij een onderwijskundig geschoolde functionaris te zijn met tenminste één jaar ervaring op het terrein van de zwakzinnigenzorg.
 - b. Indien de opleiding wordt gegeven in samenwerking met een centraal opleidingsinstituut als bedoeld in artikel 5 treedt als hoofd van de opleiding de directeur daarvan op. Indien de directeur geen Z-, MBO- of HBO-verpleegkundige is, dient ten behoeve van de opleiding een verpleegkundige met diploma Z-, MBO- of HBO-verpleegkundige te zijn aangesteld. Indien voor verschillende diploma's wordt opgeleid moet per opleidingssector een hoofd zijn aangesteld. Het hoofd van de sector opleiding diploma Z-verpleegkundige treedt in dat geval op als hoofd van die opleiding en moet voldoen aan de eisen gesteld in onderdeel onder a, tweede volzin.
 - c. Ten behoeve van het theoretisch onderwijs moeten docenten aanwezig zijn die voldoen aan benoembaarheidseisen genoemd in artikel 20, eerste lid,
 - d. De werkbegeleiding tijdens de praktische opleiding geschiedt door verpleegkundigen die aan de inrichting zijn verbonden. Daarenboven dienen daartoe aangewezen en daarvoor vrijgestelde praktijkbegeleiders aanwezig te zijn; de praktijkbegeleider dient een Z-, MBO- of HBO-verpleegkundige te zijn mits voor wat betreft de laatste twee minimaal één jaar praktijkervaring na diplomering in het betreffende veld, die bovendien:
 1. voldoet aan de overige benoembaarheidseisen voor het vak verpleegkunde als genoemd in artikel 20, eerste lid, of;
 2. in het bezit is van een bewijs dat de opleiding bijscholing gezondheidszorg (stageleiding), verzorgd door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen voor 1 september 1986 met gunstig resultaat is gevolgd, of;
 3. een daaraan gelijkgestelde opleiding heeft ter beoordeling van de hoofdinspecteur.
 - e. Indien de artikelen 3 en 5 van toepassing zijn, moet een opleidingscoördinator aangesteld zijn die verantwoordelijk is voor de afstemming van theorie en praktijk en aan de instelling is verbonden. De

opleidingscoördinator dient een Z-, MBO- of HBO-verpleegkundige te zijn; het bepaalde in onderdeel d is van overeenkomstige toepassing.

f. In de voorbereidende periode van de opleiding is ten minste één praktijkbegeleider per elke tien leerlingen aanwezig; in de leerperioden ten minste één per vijftwintig leerlingen.

2. De directie van de instelling legt in een schriftelijke regeling, die vóór de aanvang van de opleiding aan de leerlingen ter hand wordt gesteld, vast:

a. een beschrijving van doel en inhoud van de opleiding;

b. een verwijzing naar de tekst van deze regeling;

c. de organisatorische plaats van de opleiding in de inrichting;

d. de structuur van de opleiding;

e. een opgave van bij de opleiding betrokken docenten, praktijkbegeleiders, sectorhoofden en opleidingscoördinatoren;

f. de verantwoordelijkheden en de daarbij behorende bevoegdheden van de bij de opleiding betrokken personen;

g. de regeling van eventuele stageperioden;

h. de wijze van begeleiding van leerlingen in de leer- en werksituatie;

i. de procedure volgens welke en de criteria aan de hand waarvan het functioneren van de leerling wordt gewaardeerd;

j. de wijze van beoordelen van door de leerling gemaakte werkstukken, verslagen of verrichte opdrachten en de criteria die daarbij gehanteerd worden;

k. de regeling van toetsen, eindexamen, omvattende de tijdstippen, de vakken, thema's en projecten, de wijze van afnemen daarvan en de wijze van beoordeling van de resultaten, alsmede de duur van de afwijzing, met inachtneming van het bepaalde in deze regeling;

l. de per leerperiode in het Praktijkopleidingsboek te behalen praktijkleerdoelen;

m. de wijze waarop het eventueel gemiste onderwijs dient te worden ingehaald;

n. de mogelijkheden om beroep terzake van de opleiding in te stellen.

3. Gedurende een leerperiode kan geen wijziging in de in het tweede lid genoemde regeling worden aangebracht. Wijzigingen moeten voor de aanvang van de nieuwe leerperiode schriftelijk aan de leerling bekend worden gemaakt.

Artikel 7

In geval van een erkenning als bedoeld in artikel 3 worden de voorwaarden genoemd in artikel 6, eerste lid, onder *d*, *e*, en *f* ten aanzien van elke instelling afzonderlijk gesteld en worden de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, onder *a* - *c*, ten aanzien van de instellingen gezamenlijk gesteld.

Artikel 8

In geval van een erkenning als bedoeld in artikel 5 worden in elk geval aan iedere instelling afzonderlijk de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, onder *d*, *e* en *f* gesteld.

Artikel 9

De minister kan, gezien het advies van de hoofdinspecteur, ontheffing verlenen van het in artikel 6, eerste lid, bepaalde. Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 10

De minister kan, de hoofdinspecteur en het bestuur van de betrokken instelling gehoord, een krachtens de artikelen 2, 3 of 5 verleende erkenning intrekken, indien niet meer wordt voldaan aan de bij die erkenning gestelde voorwaarden.

HOOFDSTUK III

De opleiding

Paragraaf 1. Toelating

Artikel 11

1. Tot de opleiding worden toegelaten diegenen die ten minste de leeftijd van 17 jaar hebben bereikt bij de aanvang van de opleiding, en die in het bezit zijn van een diploma, voorkomende op de als bijlage 1 bij deze regeling gevoegde lijst.
2. De minister kan ontheffing verlenen van de in het eerste lid gestelde eisen ten aanzien van de diploma's:
 - a. op grond van leeftijd;
 - b. op grond van een in het buitenland behaald diploma.

Paragraaf 2. Gegevens betreffende de opleiding

Artikel 12

De opleiding begint ten minste eenmaal per jaar, waarbij de periode tussen twee begindata niet meer dan 12 maanden mag bedragen, na mededeling aan de hoofdinspecteur.

Artikel 13

1. Ten hoogste twee maanden en ten minste één maand voor de aanvang van de opleiding wordt aan de hoofdinspecteur opgave gedaan van:
 - a. het aantal voor die opleiding aan te nemen leerlingen;
 - b. het aantal leerlingen dat reeds in opleiding is;
 - c. het aantal verpleegkundigen dat in de instelling werkzaam is;
 - d. het aantal overige personen dat in de instelling werkzaam is bij de verplegingsdienst.
2. Ten hoogste één maand na de aanvang van de opleiding wordt aan de betrokken inspecteur een nominatieve opgave verstrekt van de toegelaten leerlingen, vergezeld van een opgave van hun geboortedatum en -plaats, de genoten vooropleiding dan wel de daarop verleende ontheffing, bedoeld in artikel 11, tweede lid, alsmede de datum van aanvang van de opleiding.
3. Er dient een opleidingswerkplan te worden opgesteld. De hoofdinspecteur kan een afschrift daarvan verlangen.
4. Eenmaal per jaar in de maand oktober wordt aan de hoofdinspecteur opgave gedaan van de bij het theoretisch onderwijs betrokken docenten met hun bevoegdheden.

Paragraaf 3. De wijze van opleiden

Artikel 14

1. De opleiding tot Z-verpleegkundige bestaat uit een theoretisch en praktisch deel en duurt in totaal drie jaar en vier maanden waarin 1320 lesuren voor theorie zoals aangegeven in artikel 18 zijn vervat.
2. De opleiding begint met een voorbereidende periode van 30 weken, omvattende 690 lesuren voor theoretisch onderwijs en vier weken stage met een duur van 144 uren die evenwichtig over de voorbereidende periode dienen te worden verspreid, alsmede drie weken vakantie, waaronder begrepen zijn de feestdagen.
3. Daarna volgen drie leerperioden van achtereenvolgens twaalf, twaalf en negen maanden, omvattende gezamenlijk 630 uren voor theoretisch onderwijs en 1084 uren voor het leergedeelte van de praktische opleiding. In iedere leerperiode worden ten minste vijf lesweken opgenomen.
4. Lesweken worden in arbeidstijd gegeven waarbij de leerling in volledig dienstverband is bij de instelling.

	Vorbereidende periode	Leerperioden	Totaal
<i>a. Cluster verpleegkunde</i> - Z-verpleegkunde - capita selecta verpleegkunde - eerste hulp en verbandleer - organisatie gezondheidszorg	145	130	420
<i>b. Cluster gezondheidsleer</i> - anatomie en fysiologie - gerontologie - voedingsleer - gezondheidsvoorlichting en – opvoeding/gezondheids-leer	35	30	105
<i>c. Cluster ziektenleer</i> - algemene en speciële ziektenleer - algemene en speciële neurologie - psychogeriatric - dieetleer - fysiotherapie - ergotherapie	45	35	120
<i>d. Cluster agogische vakken</i> - agologie waaronder: pedagogiek en orthopedagogiek, psychologie en psychopathologie - logopedie - bewegingsagogiek - bezigheidsbegeleiding	110	100	325
<i>e. Algemene en persoonlijkheidsvorming</i>	55	50	160
<i>f. Instructie praktijkbegeleiding en werkbegeleiding</i>	20	25	70
<i>g. Keuze-uren</i>	45	25	
	455 uren + 235	400 uren +230	
	690 uren	630 uren	

Artikel 15

1. Vrijgesteld van het volgen van de voorbereidende periode zijn diegenen die in het bezit zijn van het A- of B-verpleegkundige of ziekenverzorgende of MDGO-VP. Het hoofd van de opleiding kan verdere bekorting geven en doet hiervan mededeling aan de hoofdinspecteur.
2. Het hoofd van de opleiding kan indien een leerling een deel van de opleiding diploma A of B-verpleegkundige of ziekenverzorgende met succes heeft afgesloten, vrijstelling verlenen van een deel van de van de opleiding. Het hoofd van de opleiding doet hiervan mededeling aan de hoofdinspecteur.
3. Het hoofd van de opleiding kan indien de leerling een deel van de opleiding tot MBO- of HBO-verpleegkundige of MDGO- VP heeft gevolgd vrijstelling verlenen van een deel van de opleiding.
4. Het hoofd van de opleiding kan, met instemming van de leerling en onder mededeling aan de hoofdinspecteur, op grond van het bezit van een diploma ingevolge een andere beroepsopleiding vrijstelling verlenen van het volgen van bepaalde lessen en de daarbij behorende toetsen.
5. De minister kan de duur van de opleiding bekorten op grond van buiten Nederland verkregen diploma's op het gebied van de verpleging of verzorging in de gezondheidssector.

Artikel 16

1. Indien afwezigheid van de leerling tot gevolg heeft dat verplicht gestelde onderdelen van de opleiding niet op het oorspronkelijk vastgestelde tijdstip behaald zijn, dan zal de leerling de gemiste onderdelen zo spoedig mogelijk moeten inhalen.
2. Indien hiertoe geen mogelijkheden aanwezig zijn, wordt de leerling in de eerstvolgende cursusgroep geplaatst. Het hoofd van de opleiding meldt deze beslissing met redenen omkleed aan de hoofdinspecteur.

Artikel 17

De minister kan op advies van de hoofdinspecteur goedkeuring verlenen aan een programma van een experimentele opleiding en het examen dat volgens dat programma wordt afgelegd. De goedkeuring wordt slechts verleend indien de instelling of instellingen zijn erkend op grond van de artikelen 2, 3 of 5. Aan de goedkeuring kunnen voorwaarden worden verbonden.

HOOFDSTUK IV

Paragraaf 1. De inhoud van de opleiding

Artikel 18

1. In de opleiding wordt aandacht besteed aan kennis, vaardigheden en attitude zoals deze te herleiden zijn uit de onderdelen “tussen- en eindtermen” van bijlage 2 bij deze regeling.
2. De theorie omvat de clusters van vakken onderscheidenlijk de eenheden, genoemd onder *a-g*, met dien verstande dat de urenaantallen zoals deze daarbij worden vermeld onder *a t/m g*, beschouwd moeten worden als een minimum aantal uren per cluster onderscheidenlijk eenheid achtereenvolgens in de voorbereidende periode en de leerperioden.

Artikel 19

1. Een lesuur bedraagt 50 minuten.
2. Per dag worden ten hoogste zeven lessen gegeven. Per lesweek worden ten hoogste 30 lessen gegeven.
3. Het theoretisch onderwijs vindt plaats tussen 8.00 en 18.00 uur.
4. De groepsgrootte voor het theoretisch onderwijs bedraagt ten hoogste 20 leerlingen.

Artikel 20

1. Het onderwijs in de vakken, genoemd in artikel 18, tweede lid, wordt gegeven door personen die voldoen aan de benoembaarheidseisen zoals hieronder achter de vakken vermeld:

a. Cluster verpleegkunde (Z-verpleegkunde, capita selecta verpleegkunde, eerste hulp en verbandleer): een diploma Z-verpleegkundige, dan wel diploma MBO-V of HBO-V, mits voor wat betreft de laatste twee minimaal één jaar praktijkervaring na diplomering in het betreffende veld, alsmede: een diploma van een opleiding docenten ten behoeve van instellingen in de gezondheidszorg, dan wel diploma lerarenopleiding tweede graads verpleegkunde dan wel een diploma van één der hogere opleidingen voor verpleegkundigen behaald voor september 1984, dan wel een akte MO-pedagogiek met studierichting onderwijskunde, of gezondheidszorg of één der bovengenoemde (vervolg)opleidingen volgend.

Organisatie gezondheidszorg: De hiervoor vermelde eisen als gesteld onder het eerste gedachtenstreepje met dien verstande dat in plaats van een diploma Z-verpleegkundige ook het diploma B-verpleegkundige of A-verpleegkundige tot benoembaarheid leidt.

b. Cluster gezondheidsleer (Anatomie en fysiologie): Doctorandus geneeskunde; doctorandus biologie; akte MO biologie; fysiotherapeut.

Gezondheidsleer/gezondheidsvoorlichting en -opvoeding: De eisen gesteld onder het eerste gedachtenstreepje onder *a*; docent met akte van bekwaamheid van de tweede graad van de opleiding van leraren in het vak gezondheidskunde; doctorandus geneeskundige; GVO consulent.

Gerontologie: Doctorandus geneeskundige; gerontoloog.

Voedingsleer: diëtist; leraar N 17, 18 of 19; docent met akte van bekwaamheid van de tweede graad van de opleiding van leraren in het vak gezondheidskunde met differentiatie diëtiek.

c. Cluster ziektenleer

Algemene en speciële ziektenleer: Doctorandus geneeskunde.

Algemene en speciële neurologie: Doctorandus geneeskunde.

Psycho-geriatrie: Doctorandus geneeskunde; gerontoloog.

Dieetleer: Diëtist; leraar N 17, 18 of 19; docent met akte van bekwaamheid van de tweede graad van de opleiding van leraren in het vak gezondheidskunde met differentiatie diëtiek.

Fysiotherapie: Fysiotherapeut.

Ergotherapie: Ergotherapeut.

d. Cluster agogische vakken

Agologie; waaronder pedagogiek en ortho-pedagogiek, psychologie en psychopathologie: Doctorandus pedagogiek; doctorandus psychologie; Akte MO-A pedagogiek.

Logopedie: Logopedist..

Bewegingsagogiek: Bewegingsagoog; fysiotherapeut; Akte MO-lichamelijke opvoeding; CIOS met Z-specialisatie.

Bezigheidsbegeleiding: De eisen gesteld onder het eerste gedachtenstreepje onder *a*; N 20; PABO, Sociale Academie; Mikojel; Akte MO creatieve handvaardigheid; diploma Academie voor expressie woord en gebaar; diploma kleuteronderwijs.

e. Algemene en persoonlijkheidsvorming

Doctorandus andragogie; doctorandus pedagogiek; doctorandus psychologie; doctorandus theologie; HBO-CW; HBO-MW; HBO-IW; eerste graad opleiding maatschappijleer; KOK-MA; Akte MO-A pedagogiek; Akte MO-A theologie.

f. Instructie werkbegeleiding en praktijkbegeleiding

Een verpleegkundige die voldoet aan de eisen als gesteld onder het eerste gedachtenstreepje onder *a*.

2. De minister kan, na advies van de hoofdinspecteur van de benoembaarheidseisen in het eerste lid ontheffing verlenen.

Artikel 21

1. Ten behoeve van de praktisch deel van de opleiding wordt gebruik gemaakt van het Praktijkopleidingsboek, neergelegd in bijlage 3 bij deze regeling.

2. In het Praktijkopleidingsboek worden door of vanwege het hoofd van de opleiding aangetekend:

- de aanvang van de opleiding, de datum van de toelating tot de eerste en tweede leerperiode, de datum waarop het diploma is behaald en het registratienummer;
- de ingevolge deze regeling verleende ontheffingen en vrijstellingen;
- de scripties.

3. In het Praktijkopleidingsboek worden door of vanwege het hoofd van de afdeling aangetekend:

- het overzicht van de met succes afgesloten onderdelen van de praktische opleiding;
- de bijgewoonde klinische lessen;
- de bijgewoonde bewonersbesprekingen;

- de behaalde praktijkleerdoelen;
- het bijgewoonde interdisciplinair overleg.

Paragraaf 2. De voorbereidende periode

Artikel 22

1. Ten minste tweemaal tijdens de voorbereidende periode toetst het hoofd van opleiding met de hierbij betrokken docenten en praktijkbegeleiders en de bij de stage betrokken verpleegkundigen alsmede met de betrokken leerling het functioneren van de leerling.
2. Aan het eind van de voorbereidende periode wordt door of vanwege het hoofd van de opleiding een schriftelijke verklaring afgegeven, waaruit blijkt dat de desbetreffende leerling deze heeft doorlopen en geschikt is de opleiding te vervolgen. Daarbij worden de eisen waaraan de leerling moet voldoen, zoals vermeld in het onderdeel, “de tussentermen van de voorbereidende periode” in bijlage 22 bij deze regeling in acht genomen.
3. De verklaring wordt ter kennis van de leerling gebracht.
4. Uitsluitend in het geval dat een verklaring als bedoeld in het tweede lid wordt verkregen kan de leerling de opleiding vervolgen.
5. In bijzondere gevallen, ter beoordeling van het hoofd van de opleiding, na overleg met de leerling, kan de leerling éénmaal in de gelegenheid worden gesteld de voorbereidende periode nogmaals te doorlopen.

Artikel 23

Het hoofd van de opleiding stelt de stageleerdoelen vast na overleg met de andere bij de opleiding betrokkenen.

Artikel 24

1. De toetsen in de voorbereidende periode worden afgenomen onder verantwoordelijkheid van het hoofd van de opleiding.
2. Het hoofd van de opleiding bepaalt de wijze waarop de toetsen worden afgenomen.

Artikel 25

De beoordeling van de theoretische en praktische kennis geschiedt in de volgende cijfers:

- 10 (uitmuntend);
- 9 (zeer goed);
- 8 (goed);
- 7 (ruim voldoende);
- 6 (voldoende);
- 5 (bijna voldoende);
- 4 (onvoldoende);
- 3 (zeer onvoldoende);
- 2 (slecht);
- 1 (zeer slecht).

Artikel 26

1. Indien in de voorbereidende periode de vakken, bedoeld in artikel 18, tweede lid, afzonderlijk worden onderwezen, worden alle vakken ten minste twee maal getoetst. Het hoofd van de opleiding kan bij een gering aantal lessen voor een vak bepalen dat één toets wordt afgenomen.
2. De leerling maakt daarnaast een scriptie.
3. Iedere toets alsmede de scriptie dienen met ten minste een zes beoordeeld te zijn.
4. Een toets die niet met ten minste een zes is beoordeeld kan één maal opnieuw worden afgelegd; in de voorbereidende periode kunnen maximaal acht herkansingen worden gegeven.

Artikel 27

1. Indien het onderwijs geïntegreerd, in thema's of projecten, wordt gegeven, wordt aan het eind van een thema of project een geïntegreerde toets afgenomen.
2. De leerling maakt daarnaast een scriptie.
3. Iedere geïntegreerde toets alsmede de scriptie dienen met ten minste het cijfer zes beoordeeld te zijn.
4. Een geïntegreerde toets die niet met ten minste het cijfer zes is beoordeeld kan éénmaal opnieuw worden afgelegd.

Paragraaf 3. De leerperioden

Artikel 28

Het theoretisch deel van de leerperioden omvat de clusters van vakken onderscheidenlijk de eenheden zoals opgenomen in artikel 18, tweede lid.

Artikel 29

1. Het leergedeelte van de praktische opleiding bedraagt 1084 uren en omvat methodische praktijkbegeleiding en werkbegeleiding alsmede begeleidingsactiviteiten met betrekking tot:
 - a. het Praktijkopleidingsboek, in ieder geval omvattend:
 - het werken aan praktijkleeropdrachten,
 - bewonersbesprekingen,
 - interdisciplinair overleg,
 - drie klinische lessen per leerperiode;
 - b. het maken van verslagen en werkstukken alsmede het verzamelen van informatie daartoe;
 - c. het functioneren op de leefeenheid, in ieder geval omvattend:
 - introductie en inwerken,
 - functionerings- en beoordelingsgesprekken,
 - begeleidingsgesprekken,
 - activiteiten opzetten;
 - d. het deelnemen aan themabijeenkomsten;
 - e. het volgen van inhaallessen en bijlessen;
 - f. oefenen voor het examen:
 - oefenen en afnemen integratiegesprekken;
 - oefenen en afnemen van eindgesprekken,
 - g. overige begeleide onderwijsmomenten.
2. Het hoofd van de opleiding stelt ten behoeve van de in het eerste lid genoemde onderdelen, na overleg met de andere bij de opleiding betrokkenen, op grond van "eind- en tussentermen", zoals vermeld in bijlage 2 bij deze regeling, praktijkleerdoelen op die in het opleidingswerkplan worden vermeld.

Artikel 30

1. In het praktisch gedeelte van de opleiding dient de leerling ten minste twee praktijkleerperioden bij verschillende groepen van bewoners te doorlopen.
2. De in het eerste lid bedoelde praktijkleerperioden dienen ieder een duur te hebben van ten minste één jaar.
3. De groepen waarbij de praktijkleerperioden worden doorgebracht, dienen onderling belangrijk te verschillen in zorgbehoefte.
4. De minister kan, de hoofdinspecteur gehoord, ontheffing verlenen van het in het tweede lid bepaalde. Aan deze ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 31

1. Aan het begin van iedere praktijkleerperiode vindt een introductiegesprek plaats waarin de verwachtingen van de leerling en de bij de afdeling betrokken verpleegkundigen worden besproken om te komen tot vastlegging van de daar te realiseren praktijkleerdoelen.
2. Ten minste tienmaal per leerperiode vinden begeleidingsgesprekken plaats tussen praktijkbegeleider en leerling.
3. Ten minste éénmaal halverwege alsmede aan het eind van leerperiode wordt het functioneren van de leerling in een beoordelingsgesprek met de leerling besproken en door of vanwege het hoofd van de afdeling na overleg met de betrokken praktijkbegeleiders schriftelijk vastgelegd.
4. Aan ieder beoordelingsgesprek gaat ten minste één functioneringsgesprek met de leerling vooraf door of vanwege het hoofd van de desbetreffende afdeling.

Artikel 32

1. De toetsen van het theoretisch gedeelte van de opleiding worden in de eerste en tweede leerperiode afgenomen onder verantwoordelijkheid van het hoofd van de opleiding.
2. Het hoofd van de opleiding bepaalt de wijze waarop de toetsen worden afgenomen; de beoordeling wordt gegeven door de betrokken docent en wordt schriftelijk vastgelegd.
3. De toetsen worden verspreid over de leerperiode afgenomen.

Artikel 33

De beoordeling van de theoretische en praktische kennis geschiedt overeenkomstig het bepaalde in artikel 25.

Artikel 34

1. Indien de vakken, bedoeld in artikel 18, tweede lid, afzonderlijk worden onderwezen, worden alle vakken ten minste twee maal per leerperiode getoetst. Het hoofd van de opleiding kan bij een gering aantal lessen voor een vak bepalen dat één toets wordt afgenomen.
2. Iedere toets dient ten minste met het cijfer zes beoordeeld te zijn.
3. Een toets die niet ten minste met het cijfer zes is beoordeeld kan éénmaal opnieuw worden afgelegd; per leerperiode kunnen maximaal zes herkansingen worden gegeven.

Artikel 35

1. Indien het onderwijs geïntegreerd wordt gegeven, in thema's of projecten, wordt aan het eind van een thema' of project een geïntegreerde toets afgenomen.
2. Iedere geïntegreerde toets dient ten minste met het cijfer zes beoordeeld te zijn.
3. Een geïntegreerde toets die niet met tenminste het cijfer zes is beoordeeld kan éénmaal opnieuw worden afgelegd.

Artikel 36

1. Aan het eind van iedere leerperiode wordt door of vanwege het hoofd van de opleiding na overleg met de betrokken hoofden van afdelingen en de leerling en met de betrokken docenten, een verklaring afgegeven, waaruit blijkt dat de leerling wordt toegelaten tot de volgende leerperiode, onderscheidenlijk tot het eindgesprek.
2. Een verklaring als bedoeld in het eerste lid wordt uitsluitend afgegeven indien alle toetsen bedoeld in de artikelen 34 onderscheidenlijk 35 ten minste met het cijfer zes zijn beoordeeld en de beoordeling aan het eind van een leerperiode, bedoeld in artikel 31, derde lid, ten minste voldoende is. Tevens dient het praktijkopleidingsboek voor de desbetreffende leerperiode te zijn afgetekend.

Artikel 37

1. Indien de verklaring, bedoeld in artikel 36, eerste lid, niet wordt afgegeven kan de leerperiode, ter beoordeling

van het hoofd van de opleiding, na overleg met de leerling, worden verlengd. De duur van de verlenging is ten hoogste één jaar.

2. Een leerperiode kan éénmaal worden verlengd met dien verstande dat gedurende de totale opleiding ten hoogste twee maal een verlenging mogelijk is.

3. In bijzondere gevallen, ter beoordeling van het hoofd van de opleiding na overleg met de praktijkbegeleiders en werk begeleiders en de leerling gehoord, kan de leerling nog éénmaal in de gelegenheid worden gesteld alsnog voor de desbetreffende leerperiode een voldoende te halen.

Artikel 38

1. In de tweede helft van de derde leerperiode vindt het examen plaats.

2. Het examen bestaat uit de volgende onderdelen:

a. door de minister vastgestelde toetsen;

b. scriptie als bedoeld in artikel 41;

c. een mondeling deel, bestaande uit een integratiegesprek en een eindgesprek als bedoeld in de artikelen 42 en 43.

3. De leerling is voor het examen geslaagd indien:

a. de praktijkleerdoelen, zoals geformuleerd in het Praktijkopleidingsboek, zijn behaald;

b. de beoordelingen, bedoeld in artikel 31, derde lid, ten minste voldoende waren;

c. de toetsen, bedoeld in de artikelen 34 onderscheidenlijk 35, met ten minste een zes zijn beoordeeld;

d. de geschiktheidsverklaring, bedoeld in artikel 36, eerste lid, is afgegeven;

e. de scriptie, bedoeld in artikel 41, met ten minste een zes is beoordeeld;

f. het integratie gesprek, bedoeld in artikel 42, met ten minste het cijfer zes is beoordeeld;

g. het eindgesprek, bedoeld in artikel 43, met een voldoende is beoordeeld.

Artikel 39

1. De hoofdinspecteur wijst per opleidingsinstituut één gecommiteerde aan die gedurende de integratie- en eindgesprekken, genoemd in de artikelen 42 en 43, aanwezig is en die zijn functie verricht volgens de in de bijlage 4 bij deze regeling vervatte instructie. De gecommiteerde mag niet verbonden zijn aan de instelling waar de gesprekken plaatsvinden.

2. Gedurende het eindgesprek dienen ter inzage van de leden van de gesprekscommissie en van de gecommiteerde de volgende bescheiden van elk der leerlingen aanwezig te zijn:

a. het ingevulde Praktijkopleidingsboek;

b. de geschiktheidsverklaringen, bedoeld in artikel 22, tweede lid, en de artikel 36, eerste lid;

c. beoordelingen, bedoeld in artikel 31, derde lid;

d. de scriptie, bedoeld in artikel 41.

Artikel 40

1. Het eindexamen vindt plaats onder verantwoordelijkheid van een examencommissie, bestaande uit het hoofd van de opleiding of een door deze aangewezen plaatsvervanger, die tevens als voorzitter optreedt, en twee leden, die als docent aan de opleiding verbonden zijn.

2. De voorzitter van de examencommissie heeft de volgende taken:

a. aan het begin van de derde leerperiode inzending aan de hoofdinspecteur van:

- een opgave van de gewenste data en uren voor integratie- en eindgesprekken;

- een opgave van het aantal examenkandidaten, onder vermelding van hun naam en geboortedatum;

b. het in overleg met de examencommissie samenstellen van een gesprekscommissie voor het eindgesprek van elke kandidaat, als bedoeld in artikel 43;

c. het vaststellen van een regeling voor het geval van verschil van mening in de gesprekscommissie over de beoordeling;

d. het verwerken van de resultaten van het eindexamen op de door de hoofdinspecteur vastgestelde formulieren alsmede de verzending na afloop van het examen van deze formulieren in tweevoud aan de hoofdinspecteur;

e. het geven van gelegenheid aan de gecommiteerde om vóór, tijdens en na de examenonderdelen elke door hem gewenste controle op de handhaving en op de juiste naleving van deze regeling te houden en om toezicht te houden op het examenniveau;

f. het geven van gelegenheid aan de gecommiteerde en aan de examencommissie tot evaluatie van de examenonderdelen.

3. De taken van de examencommissie bestaan uit:

a. erop toezien dat de integratiegesprekken, bedoeld in artikel 42, en de eindgesprekken, bedoeld in artikel 43, worden afgenomen;

b. er op toezien dat de geslaagde kandidaat aan het einde van het examen ten overstaan van de voorzitter van de examencommissie de belofte van geheimhouding aflegt en de op het diploma ter zake gestelde verklaring ondertekent;

c. er op toezien dat bij elk integratie- en eindgesprek protocollen worden gemaakt.

Artikel 41

1. De scriptie betreft één of meer onderdelen van de beroepsuitoefening van de Zverpleegkunde en dient gerelateerd te zijn aan het onderdeel "eindtermen" van bijlage 2 bij deze regeling.

2. In het opleidingswerkplan zijn criteria opgenomen voor de beoordeling van de scriptie.

3. De scriptie wordt beoordeeld door twee bij de opleiding betrokken docenten, waarvan ten minste één Z-verpleegkundige.

Artikel 42

1. In de loop van de derde leerperiode wordt met elke leerling een integratiegesprek van 30 minuten gehouden.

2. Het integratiegesprek vindt plaats aan de hand van een door of vanwege het hoofd van de opleiding verstrekte casus.

3. De gesprekscommissie wordt samengesteld door het hoofd van de opleiding.

4. Het integratiegesprek moet met ten minste het cijfer zes zijn beoordeeld.

5. Het verloop van het gesprek wordt vastgelegd in een protocol.

Artikel 43

1. Met elke kandidaat wordt een eindgesprek van 30 minuten gehouden.

2. Het eindgesprek vindt plaats aan de hand van de scriptie van de kandidaat, bedoeld in artikel 41.

3. Bij de beoordeling van het eindgesprek wordt gebruik gemaakt van de aanduidingen voldoende of onvoldoende.

4. De gesprekscommissie bestaat uit een docent en twee deskundigen op het gebied van het onderwerp van het gesprek waarvan ten minste één Z-verpleegkundige.

5. Het verloop van het gesprek wordt vastgelegd in een protocol.

6. De eindgesprekken vinden als regel in de laatste maand van de opleiding plaats.

Artikel 44

1. Het eindgesprek dient met voldoende te zijn beoordeeld.

2. Bij een onvoldoende beoordeling van het eindgesprek, adviseert de gesprekscommissie, het hoofd van de opleiding over de duur van verlenging van de opleiding, waarna de leerling wederom aan een eindgesprek kan deelnemen. De verlenging kan ten hoogste drie maanden bedragen.

Artikel 45

1. Een kandidaat kan ten hoogste twee maal deelnemen aan het eindgesprek.

2. Indien een kandidaat zich op eigen verzoek terugtrekt voor het eindgesprek, zonder een naar het oordeel van het hoofd van de opleiding gegronde reden, wordt hij geacht te zijn afgewezen voor dat eindgesprek.
3. In het geval, bedoeld in het tweede lid bepaalt het hoofd van de opleiding wanneer de kandidaat weer aan het eindgesprek kan deelnemen.
4. In bijzondere gevallen, ter beoordeling van het hoofd van de opleiding, na overleg met de kandidaat, kan deze in de gelegenheid worden gesteld nog éénmaal aan het eindgesprek deel te nemen.

Artikel 46

1. De kandidaat moet vóór het eindgesprek een door de minister vast te stellen bedrag aan examengeld in 's Rijks schatkist hebben gestort.
2. Een kandidaat die reeds heeft deelgenomen aan een eindgesprek en daarbij werd afgewezen, is voor het daarna volgend eindgesprek wederom een bedrag als bedoeld in het eerste lid verschuldigd.

HOOFDSTUK V

Uitreiking diploma en onderscheidingsteken

Artikel 47

1. De voorzitter van de examencommissie reikt aan degene die het eindexamen met gunstig gevolg heeft afgelegd, het diploma Z-verpleegkundige en het daarbij behorende onderscheidingsteken uit nadat de betrokkene de belofte van geheimhouding heeft afgelegd ten overstaan van de voorzitter. Aflegging van de belofte bij het behalen van het diploma blijft achterwege, wanneer betrokkene reeds in het bezit is van het diploma A- of B-verpleegkundige of van het diploma voor Ziekenverzorging.
2. Het diploma wordt ondertekend door de voorzitter van de examencommissie en door de gecommitteerde en draagt het nummer dat op het bijbehorende onderscheidingsteken voorkomt. Degene die het eindexamen heeft afgelegd ondertekent het diploma ten overstaan van de examencommissie en de gecommitteerde.

Artikel 48

De voorzitter van de examencommissie draagt zorg voor de toezending aan de hoofdinspecteur van de diploma's van de geslaagde kandidaten, die deze registreert.

Artikel 49

Indien de geslaagde kandidaat een diploma A-verpleegkundige of B-verpleegkundige heeft overgelegd, wordt het Z-diploma niet van een nummer voorzien; het wordt tezamen met het diploma A-verpleegkundige of B-verpleegkundige en het daarbij behorende onderscheidingsteken door de voorzitter van de examencommissie aan de hoofdinspecteur toegezonden. Deze geeft het diploma Z-verpleegkundige en het onderscheidingsteken een nummer en zendt deze terug aan de voorzitter van de examencommissie, die het diploma en het bijbehorende onderscheidingsteken aan de betreffende verpleegkundige uitreikt.

HOOFDSTUK VI

Artikel 50

1. De hoofdinspecteur of een door hem aangewezen ambtenaar van het Staatstoezicht hebben het recht de lessen, toetsen en de verschillende onderdelen van het eindexamen bij te wonen.
2. Met de opleiding belaste personen zijn verplicht aan de hoofdinspecteur of een door hem aangewezen ambtenaar van het Staatstoezicht alle gewenste inlichtingen te verstrekken.

HOOFDSTUK VII

Permanent adviesorgaan

Artikel 51

1. Er is een Permanent Adviesorgaan.
2. De samenstelling wordt geregeld op voordracht van de hoofdinspecteur.

HOOFDSTUK VIII

Overgangsbepaling

Artikel 52

Onverminderd het bepaalde in artikel 55 blijft ten aanzien van leerlingen wier opleiding een aanvang heeft genomen vóór de inwerkingtreding van deze regeling de Regeling opleiding diploma Z-verpleegkundige van 10 januari 1978 (*Stcrt.* 19) van kracht.

Artikel 53

De bestaande opleidingsinstellingen welke zijn erkend krachtens de Regeling opleiding diploma Z-verpleegkundige van 10 januari 1978, worden beschouwd te zijn erkend op grond van deze regeling, met inachtneming van de bepalingen en voorwaarden welke aan de erkenning waren en zullen worden verbonden.

Artikel 54

Aan docenten die bij het inwerkingtreden van deze regeling reeds werkzaam zijn wordt ontheffing verleend van de eisen gesteld in artikel 20, eerste lid.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikel 55

De Regeling opleiding diploma Z-verpleegkundige van 10 januari 1978 (*Stcrt.* 19) wordt ingetrokken.

Artikel 56

1. Deze regeling kan worden aangehaald als de Regeling opleiding diploma Zverpleegkundige 1986.
2. Deze regeling wordt met de daarbij behorende nota van toelichting in de *Nederlandse Staatscourant* bekendgemaakt. Zij treedt in werking met ingang van 1 september 1986.

*Leidschendam, 2 januari 1986,
De staatssecretaris voornoemd,
J.P. van der Reijden.*